

Ett eget hem – men först en lång kö

Berättelse

I Sverige bor många människor i en hyresrätt. En hyresrätt är en bostad som man hyr. Man äger den inte själv. Varje månad betalar man hyra till den som äger huset. Den personen kallas hyresvärd.

Det finns två olika sätt att hyra. Det första sättet kallas förstahandskontrakt. Då hyr man direkt av hyresvärden. Ett sådant kontrakt gäller oftast tills vidare. Det betyder att man får bo kvar så länge man vill. Man måste bara betala hyran i tid och ta hand om bostaden. Den här tryggheten kallas besittningsskydd.

Men det är inte alltid lätt att få ett förstahandskontrakt. I många städer är det lång kö. Man ställer sig i en bostadskö och väntar. Ibland måste man vänta i flera år. Ofta finns kön hos kommunen, på en bostadsförmedling.

Det andra sättet kallas andrahandskontrakt. Då hyr man inte av husägaren. I stället hyr man av en person som själv hyr eller äger bostaden. Man bor där ofta en kortare tid. Skyddet är svagare än med ett förstahandskontrakt. Den som vill hyra ut i andra hand måste först fråga om lov. Man frågar hyresvärden eller bostadsrättsföreningen.

Hyran är inte helt fri. Hyresvärden får inte ta hur mycket pengar som helst. Hyran följer regler som kallas bruksvärde. Lika bra bostäder ska kosta ungefär lika mycket. På så sätt får den som hyr ett skydd.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
hyresrätt	en bostad som man hyr och inte äger
hyra	de pengar man betalar varje månad för att bo
hyresvärd	den som äger huset och hyr ut bostaden
förstahandskontrakt	när man hyr en bostad direkt av hyresvärden
tills vidare	utan slutdatum; det fortsätter så länge man vill
besittningsskydd	rätten att bo kvar i sin bostad
bostadskö	en lista där man väntar på att få en bostad
bostadsförmedling	ett ställe, ofta hos kommunen, som ger ut bostäder
andrahandskontrakt	när man hyr av någon som själv hyr eller äger bostaden
bostadsrättsförening	de boende som tillsammans äger ett hus med bostäder
bruksvärde	regler för hur hög hyran får vara

Läsförståelsefrågor

1. Vad är en hyresrätt?
 1. En bostad som man köper och äger själv.
 2. En bostad som man betalar för varje månad utan att äga den.
 3. Ett hus som kommunen bygger åt alla gratis.
2. Vad betyder det att ett kontrakt gäller "tills vidare"?
 1. Att man måste flytta efter ett år.
 2. Att man kan bo kvar utan något bestämt slutdatum.
 3. Att hyran höjs varje vecka.
3. Varför kan det vara svårt att få ett förstahandskontrakt i en stor stad?
 1. För att det inte finns några hyresrätter alls.
 2. För att många väntar i kö, ibland under lång tid.
 3. För att man måste vara född i staden.
4. Vad menas med ett andrahandskontrakt?
 1. Att man hyr direkt av kommunen.
 2. Att man inte hyr av husägaren utan av någon som bor där eller hyr i första hand.
 3. Att man äger halva bostaden.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Den som vill hyra ut i andra hand måste fråga om lov först.
 2. Hyresvärden får bestämma hyran helt fritt.
 3. Det kostar pengar att stå i en bostadskö.
6. Vad är skillnaden mellan ett förstahandskontrakt och ett andrahandskontrakt? Svara med egna ord.
7. Texten säger att hyran följer regler om bruksvärde. Varför är sådana regler bra för den som hyr, tror du?

Diskussionsfrågor

- Hur hittar man en bostad där du kommer ifrån? Köar man, eller går det på något annat sätt?
- Vad tycker du är viktigast när man söker en bostad: pris, läge, storlek eller trygghet? Varför?
- Är det bra eller dåligt att hyran inte är helt fri, tror du? Tänk på både den som hyr och den som äger huset.
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv bostaden där du bor nu. Hur många rum har den, vem bor där och vad är bra med den?